

IX. ÉVF. 1908 8. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S
SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK
ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÖL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Üllői-ut 75

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó közepén.

STEPHANEUM NYCMDA R. T.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Az Örökimádás-templom. — A VIII. országos eucharisztikus kongresszus. — Reviczky Aladár C. M.: Szent Paszkál életrajza. — Szepessy László: Jöjjetek imádni. — Schütz Antal dr.: Végső célunk és a legméltóságosabb Oltáriszentség. — Az Oltáriszentség az új elemi katekizmusban. — M. L.: A metzi pontok. — Mátyás király korabeli legenda. — A magyar ifjúság díszalbuma a Szentatyának. — Makay Lajos: A XIX. nemzetközi eucharisztikus kongresszus Londonban. — Szentek gondolatai. — Reviczky Aladár C. M.: A gyakori szentáldozásról. — Engesztelő szentmise testvérülete. — Reviczky Aladár C. M.: Az ifjúság és a gyakori szentáldozás. — Kis történetek. — Feilbogen úr. — «A kis bohó!» — Magyarország és a nagyvilág. — Vegyesek. — Az Örökimádás-templom szentelése.

Az Örökimádás-templom

AZ ÖRÖKIMÁDÁS-TEMPLOM alapkövetelét 1904. májusában országos eucharisztikus kongresszussal ünnepelte meg az ország, mostan immár, midőn a fenséges alkotás már készen áll, újból egy eucharisztikus kongresszus fogja hirdetni a nemzetnek a nagyszerű eseményt, mely a Budapesten táborozó magyar katolicizmusnak a szentségi Jézus vérével új erőt új életet fog adni, hogy diadalmasan végighordozza az egész országban az Üdvözítő zászlóját.

Hatalmas erejével jelenik meg az óriási tábor és soha nem érzett meleg öntudat lelkesíti most Krisztus harczosait, midőn az Örökimádás-templom nagyszerű alkotmánya veti reája hatalmas árnyékát, hogy védje vezesse és győzelemre segítse a magyar katolikus tábort, mint egykor a frigyszekrény győzelemre segítette a tejjel mézzel folyó Kánaánban Krisztusnak őseit. Öröm és lelkesedés sugallja a szót, hogy az Örökimádás-templom készen áll!

Midőn ez örömhír szárnyra kél, bár még csak az utolsó hatalmas kalapácsütések és vésőcsapkodások hirdetik, hogy közel van már az Úr, de néhány nap multán harang és orgonaszó hirdeti majd az országnak, hogy az imádandó Úr Jézus háza készen áll, Ő pedig itt marad közöttünk örökké az Örökimádás templomában.

Kitárulnak a hatalmas szárnyak, megnyílnak a kapuk, és belép a dicsőség királya Jézus Krisztus, a lelkek pásztora. S utána jön a nép, követi Őt, a merre megy, buzgón bűnbánattal az áhitat szárnyain. Lélekben olt lesz az egész magyar nemzet. Eljön hű nemzete közé a király is, imádni a királyok királyát.

Szeptember 8-án, szűz Mária születése napján az engesztelő szent

Szűznek, Mária Reparatrix-nak pártfogása mellett megy végbe a nagy ünnep, a templomszentelés. Szeptember 10-én az apostoli király mutatja be hódolatát az Örökimádás templomában az Oltáriszentségnek.

Magyarország biboros hercegprimásának képviselőjében a püspök apostoli keze fölszenteli a hatalmas kőalkotást, melyről elmondhatjuk a szentelési zsoltárának szavait: Dicsőséges a te hired Istennek városa!

Rebesgetik, ajkról-ajkra száll a hír, hogy nagy dolgoknak színhelye lesz! Gót ived között örökké fogjuk imádni az Oltáriszentséget, ki fényözönben aranyos trónusán itt marad közöttünk. Megáldja édes hazánkat, országunk szívében lesz az ő szent szíve, itt fogja meghallani szíveink dobogását, itt fogadja hódolatunkat, virágainkat, kincseinket, munkáink verítékét, imáink áhítatát.

Innen fog kiindulni az ujjászületés! A szentséges vér fogja fölfrissíteni a lomha tagokat és Jézus Krisztus az Isten igéje, teremtő hangjával fölébreszti majd a szunnyadó erőket. A szent engesztelés szelleme tettekre lelkesít, mely hadat üzen a bomlasztó anarkiának és visszatér a legfőbb tekintélyhez az Oltáriszentséghez. Hisz az anarkia ölte meg a magyar nemzet felséges asszonyát, Erzsébet királynét, kinek emlékét e kövek megörökítik. Nem, nem e kövek! Az áldás, mely belőlük mint egy hatalmas áram ki fog áradni a nemzetre, melyet a nagy királyné oly nagyon szeretett. Tíz éve annak, hogy ő meghalt, és a halálból élet támadott. Ő meghalt, de az ő emléke, az Örökimádás-templom a szentség kegyelmében új életet ad nemzetének!

A VIII. országos eucharisztikus kongresszus.

NAGY FÉNYNYEL üli meg a nemzet a VIII. országos eucharisztikus kongresszust szeptember első napjaiban. Hatalmas események kísérik majd a kongresszus nagyszerű programját, megerősítve szent hitünket és bátran hirdetett szent meggyőződésünket, hogy az Oltáriszentség az az erő, mely egy félelmetes nagy táborba segíti a szerteszét húzó testvéreket. Mindenütt erő és alkotás, munka és intézmény az Oltáriszentség nyomán.

Szeptember 13-án, vasárnap délután Szentséges Atyánk, X. Pius pápa *aranymisés jubileumát* ünnepli meg az eucharisztikus közönség a városligeti Iparcsarnokban, utána *eucharisztikus körmenet*. Hétfőn, szeptember 14-én délelőtt *szentmise az iparcsarnokban, eucharisztikus kongresszus* s ezzel kapcsolatban *az egyházművészeti kiállítás*.

Az egyházművészeti kiállítások méltó kísérői az eucharisztikus élet föllendülésének. E nyár folyamán különösen a velencei Esposizione dell' arte sacra moderne keltett méltó föltűnést. A magyar egyházművészeti kiállítás még nagyobb keretekben mozog. Az *Iparművészeti Társulat* egyházművészeti kiállítására, melynek *Vaszary* Kolos hercegprimás a védője, az ország legjobb iparművészei küldik be alkotásaikat. A kiállítás célja, hogy megismertesse a magyar egyházi iparművészetet és kimutassa, hogy

az idegen egyház-elszerelési czikkek magyar gyártmányokkal is pótolhatók. A rendezőség fűzötte a Magyar Mérnök és Építész Egyesületet, továbbá a Műemlékek Országos Bizottságát, hogy résztvegyen a kiállításon. A Mérnök és Építész Egyesület templomterveket fog kiállítani, a Műemlékek Országos Bizottsága a régi egyházművészet fönmaradt remekeit mutatja be Szent István korától kezdve. Tekintettel arra, hogy a kiállítás az országos katolikus nagygyűlés idejére esik, ehhez fűződik első sorban művészeti és gazdasági jelentősége. Az építészeti művek beadásának határideje augusztus 20-ika. A művek erre az időre a Műcsarnokba szállítandók. A bíráló-bizottság elnöke: *Nadler Róbert*; tagjai: *Ágotai Lajos, Alpár Ignác, Árkay Aladár, Csizik Gyula, Faragó Ödön, Fischer József, Fittler Kamil, Fölk Ernő, Gróh István, Huszka József, ifj. Koperly Döme, Körösfői Aladár, Maróti Géza, Menyhért Miklós, Pap Henrik, Radisics Jenő, Rippl-Rónai József, Telcs Ede, Vas Béla és Vig Albert*. A temető művészete a kiállítás keretébe tartozik.

× Az eucharisztikus kongresszus az Örökimádás éráját nyitja meg. A kongresszus az Örökimádás-templom fölszentelésének nyolczadára esik, mely alatt a katolikus tábor, az egész magyar nemzet színe-java oda fog zarándokolni magyar hazánk legelső szentélyéhez: az Örökimádás templomához!

Szent Paszkál életrajza

HETEDIK FEJEZET.

A szegények atyja.

A MAI ÖNZŐ, anyagias század gyermekeinek nincs érzékük a természet-fölötti dolgok megértéséhez s így nem is értik a kegyelmi élet mibenlétét. A fölvilágosodott értelem magaslatairól nézve a mindenséget, elveszettnek hiszik az emberiségre nézve mindazt, mit az ember az Istenre «pazarol». Nem képesek fölfogni, mikép lehetséges a túlvilági élet jegyében állítani az emberi életet, mikor itt lent is annyi gyönyör kínálkozik.

Az ilyen anyagias élet fölfogást, világnézetet — természetesen — nem érdeklik a szentek, ezeknek élete, működése s a szerintök haszon nélküli átélése mulandóságuknak, mert hisz őket élősdie növényeknek tartják, melyek kiszívják az élő fa nedveit.

S így van-e ez a világban? Vajjon mi oly együgyűek vagyunk, hogy ilyen dologkerülő, ábrándozó alakokat bámulunk meg ahelyett, hogy a szociális eszmék felé haladó korban tevékeny, a társadalomra hasznos egyéneket, az emberi méltóság magaslatán álló kiválóságokat állítanánk föl eszményképekül lelki világunk egére?

Mily könnyelmű a világ ítélete!

Nézzük a szenteket a maguk fényében, vizsgáljuk meg azon cselekedeteket, melyeket letagadni nem lehet, melyek beszélnek, s pedig azt beszélük: a mit Istenért végeztünk, a világra nézve nem vezett el, sőt ellenkezőleg, az befektetett tőke lett, mely bőségesen kamatozott; a szeretet, mely szívünkben Istenért lángolt, nem vezett el az emberiségre nézve, mert isteni életünk egyúttal a legnemesebb értelemben vett *emberi élet* volt; bennünk a természetfölötti a természetessel ölelkezett s az előbbi csak a legmesszebbmenő határig tökéletesítette az utóbbit. Az isteni szív kohójában, hova az Úr szentjeit veti, nem engedi őket kihűlni, de nem is akarja őket kizsákmányolni, hanem, miután minden önzéstől megtisztította és szeretetével eltöltötte s minden földitől ment, túlvilági kívánságokra lelkesítette, — kibocsátja őket csodálatos műhelyéből, hogy az emberiségnek, a társadalomnak javára átengedje. S midőn lelkük ég Isten szeretetében s szívük legfőbb kívánsága, hogy felebarátjaikat is fölemeljék, akkor kapják az anyai szív tevékeny szeretetét.

Az Isten és a felebaráti szeretet karöltve jár. Fényes bizonyíték erre szentünk élete.

Paszkál mindenkit kivétel nélkül szeretett. De neki is, mint isteni Mesterének, voltak kedvencei s ezek azok voltak, kiknek az Úr Jézus előnyt biztosított országában: a szegények, alacsony sorsúak, a világtól megvetettek, a szomorkodók, az elhagyatottak s mindazok, kik segélyre s vigaszra szorultak.

Paszkál természetfölötti szeretettel Istenben, de egyúttal szenvedélyesen szerette ezeket, oly szeretettel, mely még az anyai gyöngy s erős szeretetet is fölülmulja. Már ifjúkorában nagy részvétet mutatott a szegények iránt s később a kegyelemtől erősítve a természetes szeretet mind nemesebb, istenibb lett benne.

A fogadalmak letétele után elüljárói a kapus tisztjével bizták meg s így a szegények gondozása is, mely lelkületének annyira megfelelt, reá bízott.

Az alkanteriánusok nagy szegénységük daczára igen adakozók. Kolostoraik a szegények menedékhelyei. Paszkál egész sereg szegény közt találta magát, mint alamizsnaosztót. S ha semmije sem volt, csodát tett, mint isteni Mestere a pusztában.

Úgy tekintette magát, mint a szegények szolgáját. Ő az eucharisztikus Úr Jézusé és a szegényeké volt teljesen. Ha visszaéltek jóságával, nem kedvetlenedett el, sőt annál buzgóbban szolgálta ki őket. Szegényei nélkül nem tudott élni. Midőn egy olyan kolostorba helyezték, melyet a szegények nem igen kerestek föl, honvágy emésztette szívét s kérte Istent, hogy adja neki vissza szegényeit. S az Úr meghallgatta kérését.

Az alamizsna osztásánál nem gépiesen járt el, hanem bölcsen s a szeretet rendje szerint adta kinek-kinek a megfelelő részt. Tudta minden

egyedül szegényének anyagi körülményeit, viszonyait, bajait, bánatát s mikor az ételt nyújtotta, nevén szólítva szegényét, derült, kedves mosolylyal vigasztalta, s eltalálta a legmegkapóbb gondolatot, mely szegényeinek lelkiületére legjobban hatott. Így mindenkinek juttatott anyagi és szellemi alamizsnát a leggyöngédebb szeretettől kísérve.

Szegényeit osztályozta.

Az első osztályba azokat sorozta, kik naponként eljárak a kolostorba ebédelni. Ezek számára egy nagy katlanban összekeverte a kéregetett kenyeret, a kerti zöldséget, hüvelyes növényeket s a szerzetesek asztaláról megmaradt ételeket és megfőzte. Mindezt izletesen igyekezett elkészíteni, mert minden szegényben Krisztust tisztelte.

Néha hiányzott a szükséges dolog. Mit tegyen? Bizalmát az isteni Gondviselésbe vetette s nem egyszer sokszorozódott meg keze alatt az étel.

A leveskiosztásnál volt Paszkálnak a legnagyobb öröme. A szegények a kolostor udvarán várták a jó frátert. S midőn megpillantották, tiszteletteljesen s nagy szeretettel üdvözölték. Aztán sorban elhelyezkedtek, Paszkál letérdelt, imát mondott s a lábas mellé állt, hol vendégeit fogadta nagy kanállal kezében. S míg osztogatta a levest, hol egy vigasztaló szót, hol jó tanácsot, hol bátorítást, hol kérdéseket szőtt az irgalmasság cselekedetébe. Kérdezősködött a távollevők után, résztvevő szeretettel tudakozódott a betegek felől, érdeklődött a gyermekek iránt s mint az irgalmas szamaritanus nagylelkűen osztogatta az irgalmasság testi-lelki cselekedeteit. Mikor a végére ért, mindnyájan letérdeltek s rövid hálaadó imával megköszönték az Úr jótéteményeit. Elképzelhetjük, mily örömmel, mily magasztos érzelmekkel jöttek a szegények e szent helyre, hol Paszkál életszentsége s az Isten kegyelme árasztotta el a sok nyomor súlya alatt görnyedező gyülekezetet. Bár e jelenet naponta megismétlődött, Paszkál a szeretet találékonyságával, jó gondolataival, ötleteivel, nemes szive érzelmeinek nyilvánításaival tette változatossá, kedvessé az ebéd idejét.

A szerzetesek sokszor az ablak mögé rejtőztek, hogy Paszkál jó szivének tettekben, szavakban való megnyilatkozásán épüljenek.

A mindennapi szegényeken kívül számtalan idegen, a vidéken átvonuló koldusok, kézművesek, betegek, szegény tanulók is megfordultak a kolostorban. Sehohsem találtak oly szives fogadtatásra, mint Villarealban, hova még a lovagok is szivesen betértek, hogy ott tarthassák első pihenő állomásukat.

— Térjete be — mondták egymásnak — ott talátook egy frátert, ki úgy fogad mindenkit, mintha régi, kedves ismerőse volna.

Így elterjedt jó neve messze vidéken s mind többen jöttek a kolostorba, hogy életszentségét megcsodálják s szive szeretetének melegénél nemes érzelmekre gerjedjenek.

Paszkál, kinek kitünő érzéke volt a lelkeknek Istenhez való vezetéseinek művészetéhez, az anyagi alamizsna mellett lelki alamizsnáról sem feledkezett meg soha. Szegényeit, kik közül sokan még a hit legelemibb ismereteit sem tudták, az imákat rég elfelejtették, megtanította imádkozni, a katekizmusra, az üdvösség elnyeréséhez szükséges dolgokra s rávezette őket az erényes élet útjára.

A szegény, nélkülözések közt élő egyetemi hallgatókat is megsajnálta. Segítségükre sietett, őket vigasztalta, bátorította, csüggedéseikben az isteni Gondviselésre irányította figyelmüket; bizalmat, szeretetet, reményt csöpögtetett szivükbe, sokat a végelzülléstől mentett meg, másokat Istennel békített ki, de mindegyiket közelebb hozta az Úrhoz. Egy alkalommal így szólt:

— A mi kötelességünk, hogy e szegény fiatalembereken segítsünk. Én látok köztük egypárat, kik az egyház díszére fognak válni.

Csak az utolsó ítélet napján lesz majd látható, hogy szentünk mennyire folyt be ezen jeles férfiak lelki életének kialakulásába.

Nem volt az a nyomor, melyen Paszkál ne segített volna. Különösen részvétet érzett azok iránt, kik előbb nagy jólétben, szerencsés körülmények közt éltek s aztán egyszerre a nyomorba süllyedtek. Nem várta, hogy ezek siessenek eléje, ő maga jött segítségükre, szelid, résztvevő, szeretetteljes szavaival őket megvigasztalta. Így egy száz éves öreget, ki fiatal korában előkelő állásban volt, de mindenét elvesztve, mindenkitől elhagyatva, tehetetlenül állt a világban, oly tisztelettel s alázattal szolgált ki, milyent az öreg úr jómódjában sem tapasztalt. Mint köszönte volna meg a jó öreg, ha tudta volna, hogy Paszkál sokszor magától vonta meg az ételt, csak hogy ő szükséget ne szenvedjen, de e nélkül is áldást rebegtek haldokló ajkai Paszkálra, ki neki több volt, mint jótevője.

Voltak úgy a városból, mint a környékből, kik gyógyfüveket kértek Paszkáltól. S mivel igen sokan jöttek s a kolostor kertjét alaposan megdézsmálták, Paszkálnak meggyült a baja szerzetestársaival, kik szemére hányták, hogy az idegenek mindent elvisznek s nekik semmi sem marad. A boldoggáavatásnál találkoztunk ezen panaszokkal. Megszégyenülve, hogy egy szentet vádoltak, vádolták most önmagukat s elismerték, hogy Paszkál Isten lelkétől vezéreltetve többet tett, mint rendes körülmények közt tennie szabad lett volna.

— Láttam — mondá a kertésztestvér — mily gyorsan tünt el a kertből a sok zöltség, sokszor még egész fejletlen volt a vetemény s Paszkál mégis leszaggatta szegényeinek. Én kértem őt, hogy a jövőben többé ilyet ne tegyen. Felelet helyett alázatosan meghajtotta fejét s szó nélkül távozott.

Rövid időre rá, midőn hibájába visszaesett, ily szavakkal dorgáltam meg őt:

— Paszkál testvér, önnek nincs semmi belátása, ideje volna, hogy az elüljárók önt rendre tanítsák.

Szó nélkül, kedves mosolylyal fogadta e dorgálást. Én dühbe jöttem s így szóltam:

— Szégyenlje magát, maga farizeus, maga ostoba, arragóniai fráter! E kemény megaláztatást is szó nélkül tűrte s szeliden, nagy nyugalommal, sőt fenséges tekintettel így szólt:

— Legyen nyugodt! Isten gondoskodik majd rólunk is.

A szentek rendkívüli bizalma valóra vált. Mintegy varázsütésre buján nőtt minden a kertben. Egy alkalommal kis gyermekek kérték szentünket, hogy adna nekik zöldséget. Ő így szólt:

— Szivesen adnék nektek, édes kicsinyeim, de elfogyott. Mégis próbáljuk meg, hátha találunk valamit. S a kertből visszajövet egy csomó zöldséget osztott ki a gyermekek között.

Másnap jöttek az emberek szintén ugyanazt kérni. Paszkál az éj folyamán nagyra nőtt leveleket leszedte s szétosztotta. Midőn kérdőre vonták őt, így szólt:

— A szegényeknek szükségük volt rá s Isten, amint semmiből teremtette a világot, úgy megtehetette azt is, hogy e növények egy éjjel hirtelen megnőjenek.

— Mondja csak — kérdé egyik szerzetestársa — nem hosszabbította-e meg imáit s nem kényszerítette-e mintegy a Mindenhatót, hogy csodát tegyen kedves szegényei kedvéért?

Paszkál hallgatása bizonyította, hogy valóban úgy volt.

A szegények iránti szeretete határt nem ismert. Midőn figyelmeztették őt, hogy a nagy drágaság miatt kissé takarékoskodják, ezt mondotta:

— Bizzunk az isteni Gondviselésben. Míg a szegényeken segítünk, addig szükségét nem szenvedünk.

Más alkalommal, midőn mondták neki, hogy a szegények közt egészséges, erőteljes férfiak is vannak, így szólt:

— A szeretet cselekedeteit én egyedül Isten iránti szeretetből végzem. Ki tudja, hogy ép azon szegény, kit alamizsna nélkül elbocsátok, nem-e Jézus Krisztus? Én nem akarom magamat ama veszélynek kitenni, hogy őt elutasítva, az utolsó ítélet napján e szavakat halljam tőle: szegény voltam s te nem segítettél rajtam.

Midőn a kolostor orvosa kérte Paszkált halálos ágyán, hogy áldja meg legkisebb fiát, Paszkál ezen áldást mondta fölötte:

— Áldjon meg téged az Atya, Fiú, Szentlélek Úristen és ez áldással szálljon reád a szegények szeretete.

A szegények jóságos atyja csak ilyen áldást rebeghetett az ártatlan gyermekre.

Reviczky Aladár C. M.

JÖJJE TEK IMÁDNI

Mutatvány *Szepessy Lászlónak* «Hit és haza» című megjelenésben levő legújabb verskötetéből.

E r d e i i d i l l.

Zöldlombú erdőség
Fekete mélyébe'
Fehéren ragyog a
Szűz Mária képe.

S ha zsvány jön erre,
Vadúl kikacagja...
Megborzong az erdő
A gúnyos visszhangra.

Fiatal hősczinczér
Hetykesége hódol,
Öreg szarvasbogár
Méltósága bókol.

Zsványtól szabadult
Hívő állíthatta,
S ott függ a kép csöndbe',
Mélán, elhagyatva.

Durva szentségtörést
Szeliden lemossa
A halk szárnyon szálló,
Édes alkonyára...

Búcsusokként ballag
Kis hangyák csapata,
Tömjénillatként száll
Kakukfű friss szaga.

Fübenőtte útra,
Tenger fára néz le,
Mint magányos szirt a
Tenger kék vizére.

... Szentjánosbogárka
Fáklyával megjelen,
Fuvalom orgonál
Lágy faleveleken.

Félénk, fehér fejek
Kidugják a gombák,
Darazsak, vadméhek
Himnuszukat dongják.

Lombsátoron által
Nap szeme se látja;
Mint eltévedt gyermek,
Olyan igen árva.

Csalogány csattogat,
Dongók zsolozsmáznak,
Tücsök hegedülget
Isten szent Anyjának.

Zöld fű cinát zizeg,
Ezüstpatakok csenget;
Áhitatzümmögés
Rezgi át a csendet.

Nagy templom az erdő,
Fasudár a tornya.

S mintha ormán a nap
Szép aranygomb volna...

Fecskefészek a szobron.

Istenfecske szállt a Mária szobrára.
Édes csicssergéssel a Teremtőt áldta...
Vagy tán arra kérte édes csicssergése,
Engedje, hogy oda épülhessen fészke.

Illatos, ezüstös szénaszáלבól rakja
S vigyázatos gonddal összesározgatja.
Bélelésre gyűl a selymes toll pihéje...
Istenanya szinte mosolyogva nézte.

A hogy Szűz Mária a kis Jézust tartja
S gyengéden rásimul lágy anyai karja,
Éppen a kezébe készül a kis fészek:
Otthona, mindene a szorgos fecskének,

Mikor már ott díszlett, mint kis vár, a fészke.
Butácskán odaült vakultas szélére
S csicseregni kezdett, ahogyan csak birta,
Mint reggeli imát daloló pacsirta.

Én kis hálás fecském... én úgy elhalgattam
Valami szent báj volt ez egyszerű dalban.
Rajtakapom magam: keresztet vetettem...
Ez a kicsi fészek úgy fölemelt engem!

Végső célunk és a legméltóságosabb Oltáriszentség.

VAN VALAMI fölemelő a vándorlásban; egy időre búcsút mondani a környezetnek, hol a megszokottság finom, de sűrű pora föld mindent s lassankint ránehezedik a lélekre is, azután dagadó kebelrel szívni a szabadság levegőjét, fogadni a mindig ifjú és újszerű természetnek köszönését és vágyó tekintettel nézni elébe még ismeretlen, de nem rettegett jövő dolgoknak — körülbelül ez a vándor lelkülete. S ha szent cél felé törtet, ha vándorlása zarándokút, kedve kél a Jeruzsálembé igyekvő ószövetségi jámborok közé beállni s velük énekelni a «fölmenekek» énekét: «Hogy megörülök, mikor azt mondják nekem, az Úr házába megyünk! Lábaink tornácaidban állnak, Jeruzsálem!... mert oda mennek föl a nemzetségek, az Úr nemzetségei, Izrael bizonyosága szerint hálát adni az Úr nevének.» Zsolt. 121.

Ilyen lelkülettel kell nekünk járnunk az élet útját. Tudnunk kell, hogy nincs e földön maradandó városunk, tehát utasok módjára szereljük föl magunkat könnyű podgyással — de még inkább hazavágyó szabad lélekkel. Gyönyörűség annak vándorlása, kinek biztatólag int a boldog cél és jó uton tudja magát. Vágyban, gondolatban ott él már útja határpontjánál, eltévedés vagy más veszedelmek félelme nem aggasztja. Kereszténynek mindig ilyen lehet, s arra törekedjék, hogy ilyen legyen a lelkülete. Hiszen az ő útai, melyeket Krisztus Urunk s egyháza írnak eléje, elvezetnek egyenesen a mennyei Jeruzsálembé s ott nem szakadnak, meg hanem megfelelő arányfással tovább folynak; más szóval a mi földi életünk a szó teljes értelmében megkezdése, előlegezése az örök életnek. Szentegyházunk minden intézményén ott ragyog az örökélet fényes bélyege, vallási életünk minden mozzanata beigazítja lelkünket az örök középpontba. Általuk és bennük itt élünk ugyan a földön, de már nem földi életet.

Arról van most szó, miként verődik ki a legméltóságosabb Oltáriszentségen ez az örök jelleg, benne mikép van előlegezve örök célunk?

E kérdés megvilágítására a következő gondolatokat fejtjük ki Végcélunk kettős: Isten birása és ezáltal Isten méltó dicsőítése; a legméltóságosabb Oltáriszentség mint *eledel* ránk nézve Isten birásának nagy záloga és valósítója, mint *áldozat* pedig dicsőítésének kiváló eszköze, s mindkét szempontból már földi zarándokságunk idejére módot ad jelenlegi állapotunknak megfelelően előlegezni a teljes Istenbirást és dicsőítést, mely az Ő boldog szinelátásában vár az üdvözült lélekre.

1. *A legméltóságosabb Oltáriszentség mint edel.* — Az embernek, mint értelmes, halhatatlanságra alkotott teremtménynek, közvetlen célja örök boldogsága. Mi a boldogság? Aquinói szent Tamás azt mondja:

Az értelmes lénynek tökéletes java. Ám a mi tökéletes javunk nem lehet más, mint Isten, minden jónak ura és birtokosa. Nem kell hozzá egy szent Ágostonnak viharzó, mély lelkülete, csak élettapasztalat, komoly életfölfogás és érző lélek, hogy mélyen meggyőződjunk az ő szavainak igazáról: «Hányódik a mi szívünk, a míg meg nem nyugszik tebenned, szent Isten». Szeretni és szeretetben együtt élni vég nélkül, erre sürget szívünk, s túl megpróbáltatásaink határán lelkünknek ezen őserős szent vágya teljes kielégítést remél; hisszük s várjuk, hogy ott már «sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem hatalmasságok, sem jelenvalók, sem jövődők, sem erősség, sem magasság, sem mélység, sem egyéb teremtmény el nem szakaszthat minket az Isten szeretetétől, mely a mi Urunk Jézus Krisztusban vagyon.» Róm. 8., 34., 39.

De az Istent szerető léleknek egyesülése Istennel a megszentelő kegyelem közlése útján végbe megy már itt a földön. «A ki szeret engem — biztosít Krisztus Urunk — az én beszédemet megtartja és Atyám is szereti őt és hozzája megyünk és lakást készítünk nála». Ján. 14., 23.

Sőt mi több, a megigazult már itt a földön külön jogviszonyba jut a Szentlélekkel, kit Isten megad nekünk (Róm. 5., 5.); az Atya és Fiú kölcsönös szeretetének örök kapcsa és lehelete beleereszkedik a mi lelkünkbe is, melyet templomává avat (Kor. I. 3., 16.), azt tulajdonává teszi, szent tüzével áthevíti, megnemesíti és a Szentháromsághoz való tartozásunk titkos pecsétjét reáveti. Efez. 1., 13. 14., v. ö. *Scheeben*, *Mysterien d. Christentums*². 156., 468. kk.

A Szentlélek igaz Isten, de fényözöne szemünknek hozzáférhetetlen; mérhetetlenül fölöttünk áll, hozzánk miben sem hasonlít. A mi testhez kötött szellemünk pedig szeretné az Isten birásának kézzelfoghatóbb, mondjuk, közönséges tapasztalásunkhoz közelebb eső zálogát, «Istent, kit lássunk» (v. ö. Móz. II. 32., 1.). Főlsége megalázott elménket rettentí, s majd úgy vagyunk, mint a Sinai hegy tövében a zsidók: «Az egész nép hallotta a mennydörgést és harsonazengést, látta a villámlásokat és a füstölgő hegyet; és megrettenve és félelemmel megrémülve távol állottak; mondván Mózesnek: «Szólj te nekünk és meghallgatunk; ne szóljon nekünk az Úr, netalán meghaljunk». (Móz. II. 20., 19.)

Ime itt az Oltáriszentség. Titokzatos mély szentség, hitnek titka, de érezhető; az Istenember, ki nagy «emberszeretetében» közénk jött, rettenetes főlségét befödte és rendelkezésünkre bocsátkozott; ez a mi szent Emmanuelünk (= velünk az Isten). Tovább megy; táplálásunkra adja magát; a szentáldozásban átélünk engedi a legbensőbb egyesülést szent testével, mely a Szentlélek fölkenése következtében minden kegyelemnek és szentségnek forrása reánk nézve, és így a Szentlélek bennünk való

lakásának is szerzője, jelképe és Krisztus Urunk tulajdon ígérete szerint (Ján. 6.) örök Istenbirásunknak valóságos záloga. «A ki eszi az én testemet és issza az én véretem, örök élete legyen». (Ján. 6., 55.)

(Folyt. köv.)

Schütz Antal dr.

Az Oltáriszentség az új elemi katekizmusban.

JÚLIUS HÓ első napjaiban a magyarországi római katolikus hittanárok és hitoktatók egyesülete a első országos hitoktatói kurzusát tartotta meg, melynek egyik kiemelkedő tárgya az elemi és középiskolai ifjúságnak a szentségek méltó vételére való előkészítéséről szólt. Kiemelkedő tárgy volt az ifjúság gyakori áldozása mely a székesfővárosban a növendékek saját buzgóságából is szépen terjed a hitoktatók irányító vezetése alatt. A lefolyt tanév folyamán a fővárosi elemi iskolákban a rendes előírt alkalmakkor a székesfővárosi hitoktatási érseki felügyelőség kimutatása szerint 22.838 növendék járult a szentségekhez, ezek közül 7570 volt az első áldozó. A tapasztalat azt mutatja, hogy a gyermekek annál mélyebb és gyakorlatiasabb áhítatot tanúsítanak a legméltóságosabb Oltáriszentség iránt, minél korábban ismerkednek meg hitünknek emez összfoglatjával és legszentebb titkával. Azért a nemrégiben lefolyt katekizmus-reform arra is ügyelt, hogy az első és második elemi osztály számára előírt új elemi katekizmusban az Oltáriszentséget röviden bár, de kimerítően megismertesse és meg is szerettesse a gyermek fejlődő lelkével. Ismertetésképen, de egyszersmind útmutatásképen azok számára, kik gyermekeket magánúton hitoktatásban részesítenek, közöljük az esztergomi főegyházmegyei hatóság 2240/1907. sz. engedelmével kiadott új elemi katekizmusnak az Oltáriszentségre vonatkozó tanítását. Az elemi iskolák második osztályos növendékei a jelenlegi tanterv szerint a következő kérdésekről tanulnak:

Mit tett Jézus az utolsó vacsorán?

1. Jézus a halála előtt való napon együtt volt a tizenkét apostollal az utolsó vacsorán.
2. A vacsora után vette Jézus a kenyeret, megáldotta és odaadta tanítványainak és mondotta: «Vegyétek és egyétek, ez az én testem». Azután vette a kelyhet, nekik adta és mondotta: «Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem». Még azt is mondotta Jézus az apostoloknak: «Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre».

3. Jézus ekkor az Oltáriszentséget rendelte.

Mit cselekedett Krisztus Urunk e szavakkal: «Ez az én testem, ez az én vérem?»

4. Krisztus Urunk e szavakkal: «Ez az én testem, ez az én vérem» a kenyeret és a bort az ő szent testévé és vérévé változtatta át.

Mire adott Krisztus Urunk az apostoloknak hatalmat és parancsot e szavakkal: «Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre?»

5. Krisztus Urunk arra adott az apostoloknak hatalmat és parancsot, hogy a kenyeret és a bort az ő szent testévé és vérévé változtassák át.

Kikre szállott át az apostoloktól az a hatalom, hogy a kenyeret és a bort átváltoztassák Krisztus Urunk szent testévé és vérévé?

6. Az a hatalom, hogy a kenyeret és a bort átváltoztassák Krisztus Urunk szent testévé és vérévé, az apostolokról a püspökökre és az áldozópapokra szállott át.

Mikor változtatják át a püspökök és az áldozópapok a kenyeret és a bort Krisztus Urunk szent testévé és vérévé?

7. A püspökök és az áldozópapok a szent misében változtatják át a kenyeret és a bort Krisztus Urunk szent testévé és vérévé.

Mi az Oltáriszentség?

8. Az Oltáriszentség az Úr Jézus Krisztusnak valóságos szent teste és vére a kenyér és a bor külső színe alatt.

Mit kell az Oltáriszentség előtt cselekednünk?

9. Az Oltáriszentség előtt térdre kell borulnunk és az Úr Jézust imádnunk.

Mit parancsol Isten a harmadik parancsolattal: Megemlékezzél arról, hogy az Úr napját megszenteljed?

1. Isten a harmadik parancsolattal azt parancsolja, hogy az Úr napját, vagyis a vasárnapot, szenteljük meg.

Hogyan kell a vasárnapot megszentelnünk?

2. A vasárnapot úgy kell megszentelnünk, hogy 1. szent misét hallgatunk, 2. köznapi munkát nem végezünk és másokkal sem végeztetünk.

A szent áldozásról.

Mit veszünk magunkhoz a szent áldozáskor?

1. A szent áldozáskor az Úr Jézus szent testét és vérét vesszük magunkhoz, hogy vele tápláljuk lelkünket.

Hányféle készület szükséges a szent áldozásra?

2. A szent áldozásra kétféle készület szükséges: lelki és testi készület.

Miben áll a lelki készület a szent áldozásra?

3. A lelki készület a szent áldozásra abban áll: hogy 1. a halálos bűnöktől megtisztítjuk lelkünket a szent gyónásban, a bocsánatos bűnöket pedig legalább megbánjuk; 2. elmondjuk az előkészítő imádságokat.

Miben áll a testi készület a szent áldozásra?

4. A testi készület a szent áldozásra abban áll, hogy éhgyomorral maradunk, vagyis, hogy éjfélről kezdve a szent áldozásig semmit sem eszünk és semmit sem iszunk.

Mit kell tennünk, mikor a pap a szent áldozás előtt fölmutatja az Oltáriszentséget?

5. Mikor a pap a szent áldozás előtt fölmutatja az Oltáriszentséget, térdre kell borulunk, bűnbánólag mellünket vernünk és háromszor mondanunk: «Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szóval mondd és meggyógyul az én lelkem».

Mit kell tennünk a szent áldozás után?

6. A szent áldozás után imádnunk kell az Úr Jézust, neki hálát adnunk és kegyelmeit kérnünk.

A metzi pontok

A XVIII. nemzetközi eucharisztikus kongresszus határozatai.

AZ EUCHARISZTIKUS kongresszusok lelkemnek balzsamcseppjei! Ezt mondta XIII. Leó pápa, midőn a mult század nyolczvanas éveiben világszerte kezdettek eucharisztikus kongresszusokat tartani. S a bölcs pápa jól látott. Láta, mint nyúlnak bele ezek az eucharisztikus kongresszusok hitéletünkbe, s mint hoznak létre nem reformot, hanem újjászületést Jézus Krisztus szellemében. Ezt célozta X. Pius pápa is, midőn a Restaurare omnia in Christo nagy eszméjét kimondotta. Ezt valósították meg a mult év nyarán a metzi eucharisztikus kongresszus határozatai, melynek pontjai a következők:

1. *A gyakori és mindennapi szentáldozás.* A 18. nemzetközi eucharisztikus kongresszus sürgősen kívánja, hogy a szentséges atyának a gyakori és a mindennapi szentáldozásra vonatkozó dekrétumait a nép minél közelebbről megismerhesse. E célból tartassanak prédikációk, bocsáttassanak ki könyvek és röpiratok. Egyszersmind a kongresszus felszólítja a hiveket, hogy a szentáldozásban való gyakori részesüléssel a szentséges atya óhaját minél szélesebb körben megvalósítsák.

2. *A vasárnapi nyugalom.* A kongresszus óhajtja, hogy a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó tételes törvényeket előszóval, a sajtó útján és más erre alkalmas agitacionális eszközökkel a nagy tömeg tudomására hozzák, azonfelül pedig a vasárnapi munkaszünet elleni vétségeket min-

den kimélet nélkül tárják fel és ostromozzák a visszaéléseket, nevezetesen azt a sajnálatos szokást, hogy a szentmise ideje alatt a korcsmákban a legnagyobb tivornyák és dőzsölések folynak. Okvetlenül szükségesnek tartja a kongresszus, hogy a katolikusok a községi törvényhozásban a vasárnapi és ünnepnapra üzlet korlátozását keresztülvihetővé tegyék.*

3. *A nők apostolkodása.* A 18. nemzetközi eucharisztikus kongresszus felszólítja a katolikus háziasszonyokat, hogy *a)* a háztartásban alkalmas időbeosztással tegyék a gyakori áldozást és szentmise-hallgatást lehetővé *b)* használjanak fel mindennemű eszközt és kedvező alkalmat, hogy környezetükben a gyakori áldozás megvalósítható legyen.

4. *Katolikus tanítók apostolkodása.* A katolikus tanítók óhajják és akarják, hogy miként a múltban, úgy a jövőben fokozottabb mértékben is hozzájárulnak ahhoz, hogy a katolikus növendékek között az Oltáriszentség iránti áhitat minden formájában mind egyre nagyobbodjék.

5. *Husvéti áldozás.* Minden katolikus tartsa becsületbeli kötelességének, hogy husvéti szentáldozását elvégezze, és azon lanyha keresztényekben, kikre befolyással bírnak s kiknél ez a parancs feledésbe ment, igyekezzenek a katolikus kötelességérzetet fölébreszteni s a husvéti áldozás teljesítését minden lehető eszközzel előmozdítani.

Az anyaszentegyház ezen parancsának hű és pontos teljesítésére a kongresszus legjobb eszköznek a gyakori szentáldozást tartja.

6. *Az elhagyatottak.* Hogy azok számára is könnyebbé tétessék a szentségek fölvétele, a kik szülőföldjükről a városokba és ipari központokba költözködnek, a kongresszus különös nyomatékkal ajánlja az ilyen kivándorlók vagy tovaköltözők lelki gondozását. A kongresszus örömmel üdvözli mindazon intézkedéseket, melyek ez ügyben eddig történtek, s kívánja azoknak mind rendszeresebb gyakorlati megvalósítását. Tudva azt, hogy ezen missióban a világiak közreműködése is szükséges, a kongresszus felhívja a katolikus férfiakat, az egyleti előljárókat, különösen azonban a nőket, hogy ezen fontos apostolkodásnak minél többen szenteljék magukat.

7. *Lelkigyakorlatok.* A nemzetközi eucharisztikus kongresszus örömmel üdvözli különösen Németországban a tömeges és magán-lelkiyakorlatoknak mindsűrűbben meghonosodó intézményét. Ezzel együtt azon óhajának ad kifejezést, hogy ily lelkigyakorlatok világiak számára minél gyakrabban tartassanak; hogy pedig ezek a munkásosztály számára is hozzáférhetővé tétessenek, erre nézve egyházmegyénként több egyházmegyei lelkigyakorlati Otthon felállítását és építését ajánlja.

8. *Belépés a szentségi társulatokba.* Hogy pedig a missióknak és lelkigyakorlatoknak gyümölcsei maradandók legyenek, a 18. nemzetközi

* Mi már keresztülvittük. Kossuth legújabb törvényjavaslatára utalunk. Szerk.

kongresszus főleg a gyakori áldozást ajánlja, azonfelül pedig valamely szentségi társulatba vagy lelki gyakorlati szövetségbe (Exercitantenbund) való belépést, hogy a hitélet kölcsönös ápolása, a szentségi Jézus bizodalma e földön mindinkább gyarapodjék. *M. L.*

Mátyás király korabeli legenda.

DEGHALT Mátyás király, oda az igazság! Elmondhatjuk ezt mi is, kik napról-napra látjuk, hogy a magyar nép nem oly buzgó, mint ősei voltak réges régen Hollós Mátyás korában. Akkoriban a nép megbecsülte a szentmiseáldozatot, melyből vigaszt és erőt merített. Hogy mily kedves Isten előtt is a munkás ember misehallgatása, megörökíti azt egy Mátyás király korabeli legenda, melyet Temesvári Pelbárt ferenczrendi barát, a szent biblia fordítója és a Hunyadiak korának egyik legnagyobb írója jegyzett föl. A híres ferenczrendi szerzetes följegyezte, hogy volt egy jámbor földműves, kinek az volt a dicséretes szokása, hogy ifjúságától kezdve naponkint ment szentmisére. Ha mezőn volt már korán reggel s hallotta, hogy misére harangoznak, abbahagyta a munkát és ment a templomba. Késő öregségében azonban nehezebbre esett az út. Egyszer ismét kinn volt a mezőn, midőn szentmisére harangoztak. Meglehetősen messze volt a templomtól és az út fáradságos volt, a munka is elbágyasztotta, de ő mégis ment. Az uton azt gondolta magának: én már öreg ember vagyok, nem járhatok olyan könnyen, mint a fiatalok, az Úristen nem fogja tőlem követelni, hogy a munkától még a szentmisére is menjek; ha nincs dolgom, akkor majd megyek, de ha munkám lesz, akkor majd Isten nevében csak tovább dolgozom. A míg így magában tündött, úgy látszott neki, mintha valaki utána jönne. Hátranéz és megijedt, mert fényes angyal állott előtte s azt mondta neki: «Én azt tanácsolom neked, ne tedd azt, a mit most elhátározta, hanem csak menj tovább is szentmisére, mint eddig.

A hány lépést teszel a templom felé, ugyanannyi rózsza nő nyomokban; nézd, ime itt a rózsák, melyeket ma mögöttem szedtem. Ha így teszel halálodig, megkoszoruzom fejedet az égben az örök dicsőség rózsáival!» Magától értetődik, hogy a jámbor férfi többé nem hanyagolta el a szentmise-áldozatot.

Mennyi érdemtől fosztják meg könnyelműen az emberek magukat a szentmise hallgatásának elhanyagolása által s vétkeznek önmaguk ellen. A jónak elmulasztásából nem csekélyebb kár származhatik, mint a bűnből. Csoda-e, hogy az Úr Isten megvonja tőlünk kegyelmeit s napról-napra érzékenyebben sújtja az emberiséget, mikor sajátkezűleg elzárjuk magunktól a kegyelem forrásait?

Keresztényszociálista.

A magyar ifjúság diszalbuma a Szentatyának.

A gyermek Jézus imádása.

«Zászlónk» ifjúságtól I. p. 61

A címlap. A címirat szövege: Beatissime Pater! Jubeas ad te venire iuventutem scholasticam a Regno Mariano, quod est Hungaria, exultanti et grato animo ad te Beatissime Pater, quinquagesimum sacerdotii annum iubilantem, salutandi causa properantem.

Magyarul: Szentséges Atya! Engedd magadhoz jönni Mária országának — amely Magyarország — tanulóifjúságát, mely örvendező és hálatelt lélekkel siet hozzád, hogy Téged, Szentséges Atya — a papságod 50 éves fordulóján jubilálót — üdvözljön.

A XIX. nemzetközi eucharisztikus kongresszus Londonban.

Utazási napló.

JÉZUS SZIVE ünnepe után Londonba utaztam és mint az eucharisticus sajtókonferencia tagja szabadságomnak jó részét ott töltöttem. Az Oltáriszentséghez való imádatos szeretet és lelkesedés vitt el Albionba, melyet már a régi szentek szigetének hívtak. Anglia már régebben fölkelte érdeklődésemet. Valósággal hipnotizáltak azok a hírek, a miket az angol eucharisztikus lapokban olvastam a világhódító brittek hazájáról. Mindenütt és mindenütt az Oltáriszentség. Ezt látja, ezt hallja, ezt olvassa az ember; a «Times» erről ír, anglikán lelkészek erről szónokolnak; ők, kik az egyházon kívül vannak, tudják, érzik, szükségét érzik, hogy a megváltást az Oltáriszentségben kell keresniök. De azt is tudják már, hogy az Oltáriszentséghez Rómán keresztül vezet az út. No Popery! Nem kell pápaság! Ez volt eddig az anglikán zászló jelszava. Mostan azonban, midőn már a társadalom ezernyi bajai között az Oltáriszentség iránt való vágyódás a tetőpontjára hágott Angliában, ime az anglikán kongresszus fölteszi a kérdést, mint lehetne egyesülni a római katolikus egyházzal. Forradalom van Angliában, a mint ők mondják; ilyen időket, ilyen nagy eseményeket nem éltek meg a reformáció óta. Mert mindenütt nagy eseménynek tartják, hogy őszszel a világ legnagyobb birodalmának fővárosában a hét millió lakost számláló Londonban fognak összegyűlni a XIX. nemzetközi eucharisztikus kongresszus tagjai. Az ősi Westminster nem látott még olyan ünnepségeket, mint a minőt az eucharisztikus kongresszusok nemzetközi bizottsága rendez Nagy-Brittánia fővárosában. Tudnunk kell ugyanis, hogy egy állandó bizottság működik a kongresszusok szervezésén, mely bizottság Párisban székel. Hivatalos lapja az évnegyedenként megjelenő «Les Congres Eucharistiques» című folyóirat, melyet a nemzetközi bizottság titkára, jelenleg Bouquerel abbé szerkeszt. Paris, 25. Rue Nicolo. Az eucharisztikus kongresszusok nemzetközi bizottsága tagokat is vesz föl kebelébe. Alapító tagok azok, kik legalább 1000 frankot fizetnek; pártoló tagok, kik évenként 20 frankot, vagy egyszer s mindenkorra legalább 500 frankot tesznek le; rendes tagok azok, kik évenként 10 frankot fizetnek. A folyóirat bárkinek 2 frankért megküldetik. A nemzetközi bizottság 1881. év óta működik és működését francia földön kezdte meg. Itt is tartották meg 1881-ben az első nemzetközi eucharisztikus kongresszust Lille-ben, a hol katolikus egyetem is van.

Utána jöttek Avignon, Lüttich, Freiburg, Toulouse, Páris, Antwerpen, Jeruzsálem (1892.), Reims, Paray-Le-Monial, Brüsszel, Lourdes, Angers, Namur, Angoulême, Róma, Tournai, Metz, most 1908-ban London, a jövő évre 1909-re eleinte Argentína fővárosát, Buennos-Ayrest propo-

nálták, de az újabb döntés szerint a kongresszust ismét német földön a szent Kölnben fogják megtartani.

A kongresszus szeptember 9-étől 13-áig fog tartani. Elnöke Bourne, a westminsteri érsek, alelnökei Norfolk herceg az angol katolikusok feje és Ripon marquis. X. Pius pápa egy biboros legátust fog a kongresszusra kiküldeni. A kongresszusnak öt bizottsága van. Az első a vasuti és elszállásoló bizottság, a második a nyilvános gyűlések és meetingek bizottsága, a harmadik a szaktanácskozmányok bizottsága, a negyedik az egyházi szertartások rendezősége, az ötödik a teljesen különálló hölgybizottság. A kongresszuson résztvevők 5 frankot fizetnek. Az egyházi szertartások a Westminsterben lesznek megtartva, a gyűlések pedig az impozáns Albert-Hallban, mely 10.000 embert tud befogadni. Miután ez év májusában nyílt meg az angol-francia kiállítás is Londonban, Franciaország, melynek most ismét egy nagy kulturharcot kell kiállania, nagy számban lesz a kongresszuson képviselve. A kongresszus nyelve is kettős lesz angol és francia, s lesz egy külön francia tanácskozási osztály is. Mivel most Faverney-ben az ottani eucharisztikus kongresszus bejejeztével a Faverney csoda háromszázadik évfordulója alkalmából állandó zarándok-járatok fordulnak meg, a nemzetközi bizottság elhatározta, hogy a londoni kongresszus tagjai számára, kedvező hajóösszeköttetést, illetőleg vonatjáratot fog London és Faverney között létesíteni. Júliusban az angol és francia protestánsok és a szabadkőművesek is tartottak Londonban egy kongresszust, melynek ellensúlyozására a nemzetközi bizottság azt óhajtaná megvalósítani, hogy a kongresszuson minél több püspök, különösen pedig francia egyházi férfiú legyen képviselve. Eddig is már ötven püspök jelentette be személyes részvételét. A biborosok közül ott lesz Vincenzo Vanuteli, az eucharisztikus társulatok biboros protektora, mint a pápa legátusa. Ott lesz Loghe kardinális armaghi érsek Irország, primása; Fischer biboros kölni érsek, Gibbons baltimore-i érsek az Egyesült államok biborosa, és Mercier mechelni érsek Belgium biboros primása.

Az angol szakcsoport a következő tárgyakkal foglalkozik.

1. Az Oltáriszentség a reformáció előtt. Előadja Gasquet, az angol benczések feje.
2. A szentmise és a reformáció. Előadó Msgr. Moges.
3. A királyi eskü és az átlényegülés. Előadó Slandoff lord.
4. Az eucharisztikus ligák. Előadó Russell királyi tanácsos.
5. A gyakori áldozás története. Newport püspök.
6. A gyakori áldozás, mint áhítatgyakorlat. Előadó Lucar jezsuita.
7. Liturgikus ténykedések. Előadó Fermston jezsuita.
8. Az Oltáriszentség és a keleti egyház. Előadó Fortesage.
9. Az eucharisztikus irodalom propagandája. Salfort püspöke.

10. Oltáregyesületek az Oltáriszentség imadására és a szegény templomok felsegélyezésére.

A francia szakcsoport három tárggyal foglalkozik: az Oltáriszentség történeti szempontból; a gyakori áldozás és elősegítő eszközei; az eucharisztikus mozgalmak, propaganda és irodalom.

Szeptember 12-én London gyermekei összegyűlnek, hogy egy impozáns menettel megnyissák a kongresszus legnagyobb nevezetességét, az eucharisztikus körmenetet. Évszázadok óta először jelenik meg majd ismét az Oltáriszentség London utczáin. Elismerés illeti VII. Edvárdot, Nagy-Britannia lovagias királyát, ki a kongresszus eme kérelmének helyt adott, s a régi korlátozó törvények érvényét megszüntette. VII. Edvárd loyaltásáról ismeretes. Mikor a portugál királyt Don Carlost ez év kezdetén meggyilkolták, az angol király és a királyné a portugál követségi templomban jelen volt a katolikus gyászistentiszteleten. Majdnem háromszáz év óta első eset, hogy az angol király szentmisét hallgatott. Első eset lesz több száz év után az is, hogy Vanutelli kardinális személyében bíboros pápai legátus jelenik meg Albionban. Szemmellátható, mint működik az isteni gondviselésben s az Oltáriszentség mint veti rá fényes sugarait a szentek szigetére. Áldozó csütörtök után a mindennapi szentmise végén Anglia visszatéréséért imádkozunk XIII. Leo pápa rendeletéből. A szimpoták arra mutatnak, hogy a katolikus világ imája meghallgattatást nyert az égben, s Anglia a szentség fényében nagyobb, hatalmasabbnak tűnik fel, mint valaha! A katolikus egyház szerencsét kíván Angliának a XIX. nemzetközi eucharisztikus kongresszushoz, a melyen a Pange lingua hatalmas akkordjaival ölelkezni fog a nagy Thomson dala:

Rule Britannia!

Makay Lajos.

Szentelek gondolatai.

Hiába építenek templomokat, alapítanak missziókat és iskolákat és hiába létesítik a legjobb intézményeket: minden fáradságunk hiábavaló, ha nem tudják használni a lojális és őszinte katolikus sajtó támadó és védőfegyvereit.

X. Pius pápa.

Dogmatika és erkölcstan. Jézus szeretett minket — ez minden dogmatika; szeressük Jézust — ez az evangélium teljes erkölcstana.

Ha keresztények együtt vannak, beszélgessenek Jézusról és az Isten országáról, akkor — ha ketten vannak — Jézus eljön hozzájuk harmadiknak.

Legnehezebb a bűnös embernek elhinni, hogy őt Isten szereti, pedig így van!

A gyakori szentáldozásról.

V.

Ellenvetés: *Semmi áhítatot nem érzek a szentáldozásnál, nem tudok összeszedett lenni és egész hidegen hagy.* **Válasz:** Midőn szent Péter a csodálatos halfogás után az isteni fenséget abban ismerte föl, ki hajójába lépett, Jézus lábaihoz borult és így szólt: «Menj ki tőlem Uram, mert bűnös ember vagyok». És a jó Mester így szólt hozzá: «Ne félj!»

Te se félj, kedves olvasóm. A szived nem az Istené? Nem akarsz-e neki valóban szolgálni? Többet Ő nem kíván tőled. A mi szórakozottságunk szolgáljon megalázásunkra és ne elkedvetlenedésre. A legtöbb esetben szórakozottságaink nem önkénytesek, hanem gyarlóságunkból származók és így nem rabolnak meg minket a szentáldozás gyümölcseitől. Jóakarattal jól is áldozol.

Némi szomórúságot, kedvetlenséget, szórakozottságot, a lelki vigasz hiányát érezték a szentek is. Páli szent Vincze († 1660) két évig oly lelki szárazságban gyötrődött, hogy még a hit indulatát sem tudta magában fölébreszteni. A gonosz lélek ezt fölhasználta s a szentnek a legnagyobb szemrehányást tette saját lelkiismeretével, hogy őt megzavarja s a szentáldozástól távol tartsa. A szent mit tett? Megtartva lelki nyugalmát, egy papírszeletre írta e szót: Credo (hiszek), melyet szive fölé helyezett s azt a szándékot tette föl magában: ha kezét szivéhez s így a papírszelethez is emeli, ép annyit jelentsen, mintha a hit indulatát szive mélyéből ébresztené föl magában. Rendületlen hittel folytatta napi jámbor gyakorlatait, végezte szentmiséit s ha az ördög kísértette, nyugodtan emelte mellére a kezét s a kísértés eltűnt, mert látta, hogy ezzel a szenttel nem megy semmire, annyira kijátssza őt. Gondolod, kedves olvasóm, hogy szent Vincze áldozásai rosszak voltak? Kövesd őt! Az Oltáriszentség az isteni szeretet tüzes kemenczéje. Minél nagyobb hideget érzesz szivedben, annál közelebb kell jönnöd e kemenczéhez.

Fenelon († 1715) élete végén hasonló lelki gyötrelmeket volt kénytelen kiállni. Így írt jó barátjának, a beauvilliersi herczegnek: «a legnagyobb lelki szárazságban szenvedek».

Az Úr így próbálja az ő igaz szolgálit. Szent Teréz szerint ép az ilyeneknek a legjobb eszköz a gyakori szentáldozás. Szent Bonaventura pedig ezt mondja: ha te egészen hidegnek és száraznak érzed magadat, még akkor sem szabad magadat az Úr asztalától távol tartanod, mert minél nagyobb beteg vagy, annál nagyobb szükséged van az orvosra. Egy jámbor pap így szólt egyszer hozzám: én kevésbé félek a szentáldozás alatti szórakozottságból, mint annak elhagyásától. A betegség jobb, mint a halál.

Vizsgáld meg magadat, kedves olvasóm, hogy vajjon szórakozottságodnak nem te magad vagy-e az oka? Határozott szándékod van a bocsánandó vétkeket kerülni? Vigyázol-e magadra, hogy a Szentlélek Úristent meg ne szomorítsd? Rendesen ezen hibák miatt bünteti Isten az áldozót lelki szárazsággal, szórakozottsággal és megfosztja őt édes örömeitől.

Vizsgáld meg magadat továbbá, vajjon ezen bajok nem-e szűkkeblűségednek vagy valamely kevésbbé helyes egyéni áhítatnak kifolyásai-e? Szentáldozásaidnál és egyáltalán imáidban légy nagylelkű, gondolj másokra is és ne csak magadra. Ez a szeretet áldást hoz rád. Szived kitágul, ha te felebarátaid üdvére, a bűnösök megtérésére s a hit elterjesztésére is gondolsz. Ha te másokért is imádkozol, oly áhítatot és összeszedettséget fogsz Istentől jutalmul kapni, milyent nem kapnál, ha csak magadért imádkoznál.

Végre gondold meg, hogy ez sokszor az ördög kísértése. A gonosz lélek, mely téged direkte nem képes elcsábítani, haragjában csipked ilyen szórakozottsággal, hidegséggel, összeszedetlenséggel, hogy lelki békédet elrabolja. Semmisítsd meg a ravaszságát. Ő téged kedvetlenné és türelmetlenné akar tenni, de légy állhatatos és a vigasztalás ideje visszajő.

Reviczky Aladár C. M.

Engesztelő szentmise testvérülete.

AJABBAN egy buzgón működő egyesület hívta föl a katolikus társadalom figyelmét, mely a külföldön már széltében hosszában ismeretes s napról-napra termi gazdag gyümölcsseit. Ez az Engesztelő Szentmise Testvérülete, melynek központja a strasburgi Reparatrix zárdában az Örökimádás apáczáinál van. Németországban több ily misetestvérület létezik, melyek közül leghiresebb s hazánkban is szép elterjedtségnek örvend az úgynevezett Pactum Marianum, a Szent Szűz miseszövetsége. Az Engesztelő Szent Mise Testvérület újabb keletű, mindannak daczára hatalmas organizációval rendelkezik. Szentséges atyánk aranyjubleuma pedig újabb lökést adott ezen egyesületnek. A strasburgi igazgatóság egy fényes ajándékot akar nyújtani a szentatyának s azért fölszólította hiveit, hogy jelentsek be, hány misét óhajtanak a jubiláris pápa életéért és dicsőséges uralkodásáért följánlani. A feleletek meglepők, ime egynéhány közülük:

Van szerencsém értesíteni, hogy Szentséges Atyánkért hetvenhárom szentmisét hallgattam. Ennyi évet számlál Krisztus helytartója. A hetvennegyediket szeptember 18-án fogom hallgatni s boldog vagyok, hogy az élet kenyerét ajánlhatom föl Krisztus helytartójának életéért. E. O. Budapest.

Egy plébános így ír a strasburgi központba: «Alulírott, mint az

engesztelő szentmise testvérület terjesztője, örömmel bátorkodom becses tudomására hozni, hogy az aratási munkák daczára is községemben a nyár folyamán 2000 szentmisét ajánlottak föl hiveim dicsőségesen uralkodó szentséges atyánkért.

A társulatnak egyik terjesztője pedig így ír: Nagy örömet hirdetek. Ötezer hatszáz és kilenczven szentmisét hoztam össze a jubileum alkalmából. Városunkban a testvérületnek már száz tagot szereztem, a kik aművet még tovább terjesztik. Sőt a kik nem is tagjai testvérületünknek, házamhoz jöttek és följajánlották szentmiséiket. Szentséges atyánk tudta jól, mint fogja megnyerni sziveinket. Mit is mondjak a gyakori szentáldozásról. Tudta, hogy betegek vagyunk, szeretett minket, s szeretettel ajánlja az orvosságot. Ezért oly nagy a lelkesedés, ezért élnek a lelkek Krisztusban Krisztusért!

Egy siketnémaintézet:—A mi kis árváink is megértették a szentatya szózatát. Boldogok, ha hetenkint három szentmisét hallgathatnak és a szentatyáért följajánlhatják.

És így jönnek a levelek napról-napra, s mint a sok kis buzaszemből kenyér lesz, úgy nő egy hatalmas egészszé az élő kenyér, az élő ajándék, a mit a hives szeretete nyujt a pápának. A központ jelentése szerint június végéig 361.210 miseajándék érkezett be a strasburgi Örökimádás zárdába.

Igy működik hatalmas karjaival az engesztelő mise testvérület, melyet apostoli lelkű püspökök újra meg újra ajánlanak hiveiknek. A testvérülethez való csatlakozás a következő címre jelenthető be. *Kloster Maria Reparatrix. Straszburg, Elasz, Elisabethgasse 14.*

Az ifjúság és a gyakori szentáldozás.

Mutatvány szerző «Krisztus testének és vérének gyakori vétele» című megjelenésben levő munkájából.

GÖBB ÉVEN ÁT voltam hitoktató s így alkalmam volt a gyermekek lélektanát tanulmányozni. Sajnos, akkor még a nevelés legkitünőbb eszközét: a gyakori szent áldozást sem nem ajánlottam, sem erre a gondolatra nem jöttem. Pedig mennyire megkönnyítette volna munkámat.

Egyik városban az elemi III., IV., V. osztályos fiúknak szombatonként délután 2—4-ig praktikus előadásokat tartottam s mintegy lelkükbe iparkodtam csepegtetni, hogy hogyan, miképen viseljék magukat az életben s miként egyeztessék össze a katolikus hitet s az iskolában tanultakat az étellel. Szóval ez egy nevelési óra volt. A rendes iskolai hallgatóknak körülbelül a fele kitarított év végeig. Már akkor láttam, mennyire *fogékony* a gyermek lelke, hogy öntudatosá legyen benne mindaz, amit a vallás-erkölcs az egyéntől követel. A gyermekek nagy kedvvel munkálkodtak közre tervemen. Persze jutalmakkal is kellett olykor kenegetni a

kedv kerekeit. Év végén a mindvégig kitartók közül a legjobbak — szám szerint 25-en — megkapták a legnagyobb jutalmat: a barna skapulárét. Ekkor pillantottam be legjobban a gyermekek lelkébe. Mily nagyra-becsülték e kitüntetést, mily áhítattal, komolysággal s öntudattal végezték a felvétel előtt szent gyónásukat s áldozásukat! Itt láttam: mennyire *fogékonyak* a gyermekek a lelki életre. S ez természetes.

A megszentelő malaszt míg halálos vétek nem éri lelküket állandóan ott van szivükben, Istennel egyesülve vannak, csak növelni kell azt a malasztot, táplálni a szeretetet, ez orvossággal gyógyítani a gyermeki hibákat, megerősíteni a lelket a serdülő kor veszélyei előtt, eltompítani az élvezetre, a szenvedélyre hajló tehetségeket, isteníteni a felsőbb tehetségeket, irányt adni jellemüknek, megerősíteni őket jó tulajdonaikban s ezeket öntudatosan fejleszteni, a rosszakat pedig kiirtani. Ez az ideál. Így lesz *a nevelők jobbkeze az eucharisztikus Jézus*.

S ha ez ideál meg nem valósulhat *a gyermek korai halála* miatt, akkor is a nyereség megbecsülhetetlen. Hányan halnak meg gyermekkorukban? Sajnos, nincs kezemben statisztika, de Magyarországon úgy körülbelül 50 ezer katolikus iskolásgyermek halhat meg egy év alatt. Miért ne lehetne ezeknek a lelkét is magasabb főkéletességre emelni a gyakori szentáldozás által? Mennyivel ragyogóbb lenne lelkük egész örökévalóságán át, ha nemcsak 3—4—5-ször járulnának a szentáldozáshoz, hanem 100—200-szor! Az eucharisztikus Jézus különös isteni fényétől fosztják meg e gyermekek lelkét a tudatlanság miatt...

A gyermeknek engedjük meg, hogy azt a gyóntatóatyát válassza, kihez legnagyobb *bizalma* van. S ne sértsük meg soha ebbeli meggyőződését. Ha látnók, hogy nem jól vezeti, akkor is tapintatosan vezessük ügyesebb lélekhez. A szülők az ok nélküli gyanakodásokkal hagyjanak föl. Ha látják gyermekükben az érettséget, komoly és jó szándékot, akkor meg ne tiltsák, ne vonják el a lelket isteni jegyesétől. Ne féljenek, hogy gyermekeikből rögtön papok és apácák lesznek. Isteni örök végzéseiben kijelölte minden gyermek pályáját s ha gyakran járulnak a gyermekek a szentáldozáshoz, annál több kegyelmet kapnak arra is, hogy *megtudják* hivatásukat (bármilyen legyen is az: orvosi, mérnöki, katonai stb.) és hogy az ehhez való *készületük* tökéletes legyen. Szóval a gyakori szentáldozás megakadályozná az oly sok szerencsétlen pályaválasztást.

Budapesten áldoztattam elemi iskolás fiúkat és leányokat — gyakori áldozók voltak. — Jólehet sohse gyóntattam őket, soha nem beszéltem velük, de viselkedésük oly öntudatos buzgóságot, oly szerénységet, de egyúttal méltóságot is árult el, hogy megbámultam az eucharisztikus Úr Jézus ez áldásait. Ilyen gyermekek okoznak örömet szüleiknek a jelenben, a jövőben, a halálos ágyon, mert abban a tudatban hunyhatják le szemei-

ket, hogy gyermekeik becsületességéhez a szentáldozás adja meg a *föltétlen biztosítékot*.

Nem hiába mondja Jézus Krisztus és most az ő helyettese, a római pápa: *engedjétek hozzám jönni a kisdedeket*.

Szülők, nevelők hitoktatók! értsétek meg az eucharisztikus Jézus szavait s engedjétek az Úr asztalához a gyermekeket. Az Úr Jézus hívja őket. *A mai hiányos nevelést ő akarja pótolni*. A szülők rosszul nevelnek, a tanítók közül sokan nem törődnek a neveléssel, a hitoktatóknak erre alig van idejük — az órahiány s a rengeteg anyag előadása miatt — hát az Úr Jézus akar itt sokat, igen sokat, mindent pótolni. Ne beszéljétek rá a gyermekeket, de iparkodjatok gyakran s oly vonzó modorban erről beszélni, hogy a gyermek *magától*, illetőleg *a kegyelemtől* érezze magát indíttatva az elhatározásra.

Az eucharisztikus hitoktatók, az eucharisztikus szülők szava és példája megteremti az eucharisztikus gyermeket.

Abbazia.

Reviczky Aladár C. M.

Kis történetek

Az Üdvözítő miséje a Maria Maggioreban. II. Henrik német-római császár, kit az Egyház szentté avatott, uralkodása idején Rómába jött. Ellátogatott a Maria Maggiore bazilikába, ahol egy rendkívüli látomásban volt része. Mialatt ugyanis a birodalom sorsáról gondoskodva áhítatba merülten imádkozott, Krisztust látta megjelenni fényes miseruhában. Diákonusa szent Lőrincz, subdiákonusa pedig szent Vincze volt. Krisztus az oltárra lépett és megkezdte a szentmisét, az utóbbiak pedig segédkeztek neki. Mise végén a mennyei főpap szokás szerint áldást adott s a vértanúk, szüzek, hitvallók kíséretében újra visszatért.

Parlamenti szónokok. Windthorst, a centrum megalkotója, térdenállva a kereszt előtt írta beszédeit, ép úgy mint Fra Angelico térdenállva festette képeit. Parlamenti sikereit pedig ép úgy mint a francia Montalambert annak tulajdonította, hogy szónoklatai előtt buzgón megáldozott.

Az avilai dóm lakója. Diaz Mária, ki Spanyolországban élt szent Terézia korában, engedélyt kapott az avilai püspöktől, hogy a templom karzatán lakhasson és állandóan ott élhessen, ott dolgozzon kézimunkát Jézus számára, kit csak csendes szomszédjának hívott. Lakását csak akkor hagyta el, midőn gyónni és áldozni ment.

Feilbogen úr

HA MÁR a budapesti zsidó meggazdagodott, beiratkozik a lipótvárosi kaszinóba. Imponál neki, hogy ő is belekapcsolja magát a kultura bűvös áramába; valóságos kéjes élvezet az a számára, mikor a kaszinó parkettjén végigsétál s a szecsessziós könyvszekrény előtt a kultura termékeit mustrálhatja. Orrára teszi aranyos cvikkerét s végigpillant Jókai Mór regénysorán. Belenyúl s véletlenül ezt húzza ki: Egy az Isten. Unalmas téma, gondolja, de regénynek mindenesetre érdekes.

A fauteuillbe veti magát és olvassa mohón; keleti képzeletét föl-izgatja a mit Jókai ebben a regényben a Vatikánról ír. Sixtina, nagyheti szertartások, ragyogó pompa, etikett, ez már több, mint a mit egy közönséges gój elbirhat! Ez csak uraknak való, nobilis embereknek. Tehát néki is. Így azután a legközelebbi húsvétkor a modern zsidó kerüli a zsinagógát s inkább elmegy Rómába, szentmisére a Sixtinába, a hol Perosi ingyen mutatványokat ad. Mert ez nobilis szokás Lajtán innen s Lajtán túl.

Ott van például Feilbogen úr, a kinek természetrajzát már tetszenek ismerni. Ő ugyan nem volt bankár, hanem tudós és tanár, ki fölött az osztrák kultuszminiszter rendelkezik. S épen ezért világdiplomáciai affér keletkezett Feilbogen úr ügyéből, mely még most sem nyert elintézést. Az illetékes tényezők már valóságos sárgakönyvet adtak ki ez ügyben. Ime egy adalék, melyet az E. K. nyomán számolunk be olvasóinknak. A húsvétvasárnapi pápai misén történt botrányra vonatkozólag ugyanis a «Reichspost» utólag még következő «föltétlenül hiteles adatokat» közli:

A követségeknek különböző módozataik vannak ajánlásaiknak kívánatos, vagy igen kívánatos jelzésére. Maga a követ által aláírottak az igen kívánatosak.

Természetesen csak katolikusokat volna szabad meghívni; család ellen, az igaz, nehéz óvakodni. Kezdetől ki lőn jelentve, hogy a húsvéti misén csak katolikusok jelenhetnek meg. Mgr. Bisleti majordomus maga csak olyanoknak adott ki meghívókat, kiket személyesen ismert, de amint ily alkalmakkor nincs máskép, a követségek által kívánt meghívóknál az ő diszkrécziójukra kell hagyatkoznia. Így például a porosz követ a mecklenburg-schwerini nagyhercegi párnak a meghívót megtagadta, mert protestánsok. Az osztrák követség legutóbb oly kategorikusan kért 100 drb. meghívót, hogy mgr. Bisleti nem vélte megtagadhatónak; minthogy azonban a tolongást el kellett kerülni, magasállású katolikusoktól kénytelen volt megtagadni a belépőjegyeket. Szombat este minden már rendben volt és mgr. Bisletinek már nem volt több meghívója; késő este jelentette a mgr. Bisleti előszobájában, mint második titkár, szolgálatot tevő szalvatorianus atya, hogy az előszobában egy, a nagykövet különös ajánlásával bíró osztrák pár várakozik, kik erőnek-erejével részt akarnak venni a húsvéti misén. Bisleti maga kiment ezen egyénekhez az előszobába s mert látta, hogy nem közönséges, hanem maga a nagykövet által aláírt ajánlásuk van, azt hitte, hogy kell nekik belépőjegyet adnia. Húsvétvasárnapon a leczke oldalon az osztrák követség és vendégei, a többi közt Goluchowsky részére külön elzárt hely volt fentartva. A midőn a hátul

elhelyezettek a szent áldozáshoz mentek, föltűnt minden áhitat hiányával egy magas, szőke nő; a fátyol lecsúszott fejéről. Egy férfi ment utána, a ki letérdelt melléje. Előre nyujtották fejüket s szemügyre vették a pápát, amint áldoztatott. Tolongásról szó sem volt és mindenkinek egészen szabadjára volt, helyén maradnia. A sor reájuk került. Az áldozás után közvetlenül a nő jobb kezével szájához nyult és «valamit» kivett belőle, a mit a földre dobott s rajta átmelve, helyére ment vissza; a férfi lehajolt, fölvett valamit s az összehajtott belépőjegybe tette s követte őt helyére. A nő újra föltűnt, mert fátyol nélkül volt, impertinens, triumfáló, infámis arczkifejezése által. Mindjárt odament hozzájuk mgr. Pescini, a pápa velencei káplánja és a sekrestyébe kísérte a párt. A kihallgatásnál az ostyát nem találták meg. Azt állították, hogy meg voltak lepve, hazugságaik azonban gyerekesek. A nő azt mondta a sekrestyében, ha a monsignorének öröme szolgál, akár mégegyszer megáldozik...

Igy festenek Feibogenék fátyol nélkül. Ne csodálkozzunk, ha a Vatikán nem elégszik meg az egyszerű nyugdíjaztatással.

«A kis bohó!»

BOLDOG Majella Gellért Máriáról szólnak soraink. Az édes Jézus ezt az angyali gyermeket még zsenge korában igen gyakran gyönyörű szép kenyérrel ajándékozta meg és vele gyermekek módjára játszadozott. Később, midőn az oltárnál szolgált, ismételten látott a pap kezeiben egy szép gyermekecskét és bámult, hogy ő azt magához vette. Mondotta is gyermeki naivsággal a sekrestyébe visszatérő papnak: «Ah, ön nem valami szépet tett ön egy kedves kis gyermeket vett magához!»

Az Oltáriszentséghez oly erősen érezte magát vonzatra egész életében, hogy a szentmise, de főleg a szentáldozás után alig tudott tőle megválni, s ezért gyakrabban hallotta az oltárszekrényből e szavakat; «Pazarello! Pazarello!» «kis bohó! kis bohó!» de ő is viszonzá: «Oh legédesebb Jézusom, ne hagyj el többé engemet! Te engemet bohónak nevezesz. Nem, én nem vagyok az; inkább én szeretnék Téged így nevezni! Te a végtelen Isten, éjjel-nappal ide hagyod magadat záratni és vajjon mi hasznod van Neked ebből? Én pedig, oh mit meg nem nyerhetnék Tőled az én Üdvözítőmtől?»

Gellért egy reggelen áthalad a tabernakulum előtt; és a templomban levő P. Cajone észreveszi, hogy kedélyesen nevet, a házfőnök kérdi tőle, miért e nevetés? És ő feleli: «Ah, Ő azt mondta nekem, hogy én bohó vagyok, s én válaszul adtam, hogy Neki még nagyobb bohónak kell lennie, mert *egészen belém veszett!*» A szentek lángoló szeretete őket sokszor meglepő szavakra ragadja. Földi zarándokságának egész idején át számos és föltűnő csodákkal ékeskedve, meghalt 1755. október 15. és néhány év előtt a boldogok sorába lett iktatva. (*Galambos.*)

Magyarország és a nagyvilág.

Egyházi műtárgyak védelme Kalocsán. A múlt év augusztusában dr. Városov Gyula kalocsai érsek elnökölt a pécsi országos eucharisztikus kongresszuson, a melynek egyik határozati pontja az egyházmegyei múzeumok felállítása, a templomi műtárgyak védelme, és a honi ipar pártolása volt. A mit a mecseki táborozáskor a szentségimádó papok lelkes gárdája a kalocsai érsek vezérlete alatt elhatározott, azt az apostoli lelki főpap egymásután valóra váltja főegyházmegyéjében. A szentségimádás szervezve van, a helyi oltáregyletek alakulóban, nemrégiben rendelet jelent meg a templomok stilszerű építéséről, most föl hívjuk tisztelt olvasóink figyelmét a kalocsai érseknek XXV. körlevelében 1907. december 24-én kelt 5982. számú rendeletére, mely e képen hangzik.

«A templomok díszítése és a templomok fölszerelésének jó karban való tartása minden lelkipásztornak egyik legkedvesebb kötelességét képezi. E kötelesség teljesítésében ügyelni kell arra, hogy a híveknek a templomok részére szánt ajándékai tényleg a templom hasznára és díszére váljanak. Minthogy pedig az előzetes bejelentés nélkül vett tárgyak sokszor nem megfelelők s ezeknek el nem fogadása a hívek vallásos érzületét sérthetné: hassanak oda kedvelt papjaim s ezt ismételten hangoztassák a szószékről a híveknek, hogy a templom céljaira szánt ajándékaik felől ezeknek megrendelése, illetve kifizetése előtt tegyenek jelentést lelkipásztoruknak, hogy ennek idejekorán alkalom nyujtassék észrevételeinek megtételére.

A hol pedig a templom a híveknek ezen helytelenül gyakorolt jótékonyága, vagy egyéb ok következtében értéktelen tárgyakat kapott, ezeket tapintatosan és lassankint igyekezni kell onnét eltávolítani.

A templomok fölszerelésének ezen sok helyütt nagyon kívánatos megújítása alkalmából arra is ügyelni kell, hogy egyes, avult külsejű, de egyébként régiségénél, vagy kidolgozásánál fogva műbecscsel bíró tárgy a kiselejtezettek közé ne kerüljön. Erre figyelmeztet már az 1900. február 17-én 900. szám alatt kelt körrendelet is, a melyben egyes, esetleg még javítható fölszereléseknek a kalocsai központi oltáregylethez való föl küldése ajánlatott.

A műbecscsel bíró tárgyak megőrzése és fölügyelete végett pedig ezennel elrendelem, hogy a kerületi esperesek a következő évi rendes hivatalos látogatás alkalmával a festészet, szobrászat, valamint az ötvös és szövő iparnak a templomok birtokában levő és műbecscsel bíró alkotásairól jegyzéket vegyenek föl, mely az illető műtárgyak részletes leírását foglalja magában. E jegyzék az esperesi látogatásról szóló jelentéshez mellékelten lesz az érseki hatósághoz fölterjesztendő.

Ugyancsak ez alkalommal újból (lásd a 4867/1907. számú körrendeletet) föl hívom kedvelt papságom figyelmét arra, hogy a templomi fölszerelések beszerzése tekintetében lehetőleg a honi művészeket, iparosokat és kereskedőket pártolják.

Az Oltáriszentség megmentése. Iszonyú tűzvész pusztította el június 20-án, szombaton délután Naszvad község középső részét, 186 lakóházat és temérdek melléképületet. Áldozatul esett a tűzfészekből nem messze

levő plébánialak, a honnan csak nehezen lehetett az anyakönyveket és a legfontosabb okmányokat megmenteni, továbbá a melléképületek, melyek az összes takarmányfélékkel és kerítésekkel együtt porrá égtek; úgyszintén a fiúiskola és kántortanítói lak, mely egészen leégett. *A templom pusztulását mindenki biztosra vette, azért is a plébános az Oltáriszentséget a község végén levő park közepén levő Neogrády-kastélyba vitte.* Szerencsére a templom tetőzete magas, meredek, a rá özönnel hulló égő szilánk gyorsan lehullott róla. Leégett továbbá a jegyzői lak minden melléképülete, nemkülönben a postaépület is. Menteni a zúgó szélviharban mitsem lehetett, a nép is nagyrészt a földeken dolgozott. A szomszédos községek fecskendői már csak a teljes leégést iparkodtak megakadályozni. Tűzbe vezett egy 86 éves öregember; igen sokan súlyos égési sebeket szenvedtek. Sok a kár az állatokban is. Az összes kár félmillió korona. Éjfél után 2 órakor ismét rémes kongatás verte föl a falut: kigyuladt a templom tornya, de sikerült még idején eloltani. A nyomor leírhatatlan. Sok családnak betevő falatja sincs. Eddigelé gróf *Zichy Miklós*, a kerület képviselője, *Palkovics Viktor* gutai esperes, *Takács Marcell* káplán és *Seyler Károly* bajcsi esperes hoztak erőjükhöz képest áldozatokat a nyomor enyhítésére. Bármilyen adományt szívesen fogad *Gaál István* alesperes-plébános Naszvadon, Komárommegyében.

A római Szent-Pál-templom ablakai. A világ legfényesebb katolikus bazilikája: a római Szent-Pál-templomnak ablakai tudvalevőleg még 1890. áprilisában egy a közelben támadt löporrobbanás következtében betörték. A kár úgyszólván megbecsülhetetlen volt, minthogy az ablakok legtöbbször régi és nagybecsű üvegfestményekkel voltak ellátva. Minthogy a robbanás egy államvállalatnál történt, az állam az ablakok restaurációjára bírósággal lett kötelezve. Azóta tizenhét év mulott el anélkül, hogy e kötelességének az olasz kormány megfelelt volna. A vatikán állandó sürgetései után végre ez év elején tervpályázatot hirdettek ki, melyen hét művész vett részt. Terveik múlt hétig a Szent-Pál-templomban közszemlére voltak kitéve. A jury e héten hozta meg ítéletét. E szerint a pályázat meddő maradt s új pályázatot fognak kitűzni. A határidőt erre vonatkozólag csak későbbben állapítják meg.

Az egyházi lapok ezen intézkedésből azt következtetik, hogy az olasz államnak nincs is komoly szándéka az okozott kárt megtéríteni s hogy a jury ítélete indokolatlan huzás-halasztás.

Nők az egyházi énekarban. Mint tudvalevő, X. Pius 1903. november 22-iki Motu propriojában kijelentette, hogy miután az énekesek a templomban «valóságos liturgiai (istentiszteleti) állást s hivatalt töltenek be, következik, hogy a nők, kik egyházi szolgálatra nem hivatvák, choralis állást nem tölthetnek be». E kitével sokan különféleképen magyarázták. Voltak, kik abszolút tilalmat láttak benne s viszont mások meg azt vélték, hogy az eddigi ismert állapotokkal szemben semmiféle újítást sem tartalmaz. A legtekintélyesebb római liturgiai lap «Ephemerides Liturgicae» legutolsó számában e kérdéssel foglalkozva odakonkludál, hogy miután az énekes állása és hivatala csak akkor nevezhető liturgiainak, ha az a szentélyben gyakoroltatik, következik, hogy a nők igenis tehetnek choralis szolgálatot, ha az oltártól távolabb levő helyen állanak s a férfiénekesektől elkülönítve vannak.

X. Pius és az egyházi népének. A Salzburgban megjelenő «Katholische Kirchen-Zeitung» a következő érdekes dolgot közli. Mintegy két év előtt Flórenczben «Societa Italiana per la musica popolare» cím alatt egy egyesület alakult, az elhanyagolt olasz egyházi népénekeknek följújtására. A Szentatya meleg elismeréssel vette tudomásul az egyesület működését. Az új egyesület idáig két sorozat egyszerű, de mindazonáltal szép népénekeket bocsájtott közre, a jelenleg élő olasz egyházi zenészektől, melyeket a nép nagy szimpátiával fogadott. A Szentatya egy alkalommal külön kihallgatáson fogadta az egyesület vezetőit, mely alkalommal a többi közt ezeket mondotta: «Az én Motu propriómban, úgy hiszem, elég világosan van kifejtve, hogy a latin szöveg sürgetése csakis az ünneplés liturgikus ténykedéseknél értendő. Sajnálkozom, hogy az olasz nép egyházi népénekekben oly szegény. Nagyon óhajtanám, hogy mint Olaszországon kívül majdnem minden nemzetnél megvan, ép úgy legyen itt is, hogy a nép az ő szép nemzeti nyelvén dicsérje az Istent. En pápai áldásomat adom a ti munkátokra s kívánom, hogy minden oldalról jöjjenek, a kik hozzátok csatlakozva, a ti vezetétek alatt, segítsenek benneteket a cél elérésében, hogy templomaink mihamarabb visszhangozzanak a nép énekétől». A küldöttség távozásakor, a pápa saját arczképét ajándékozta az egyesületnek ezen aláírással: «Megáldjuk ezen egyesületet azon kívánsággal, hogy a szent kezdet mindenfelé utánczókra találjon. Pius PP. X.»

A római kuria reformja. A szeretet a jogi élet alapja. X. Pius, kit az Oltáriszentséghez való imádatos lelkesedése miatt méltán neveznek az isteni szeretet pápájának, kiváló jogi érzéssel rendelkezik, s Jézus Krisztus Egyházának kormányzatát uralkodásának első lustruma alatt tetemesen szabályozta. A katolikus és az ellenséges sajtó nem bírja eléggé méltányolni a kuria újjászervezésének nagy horderejét, mely V. Sixtus pápa óta az egyházi közigazgatásban a legnagyobb jogi alkotás. Minket az Oltáriszentség szempontjából főleg az érdekel, hogy a pápa egy új biborosi kongregációt léptetett életbe. (Biborosi kongregáció az egyházkormányzatban annyi, mint az államkormányzatban a minisztérium), s ennek neve: *Congregatio de disciplina Sacramentorum*, melyről a pápai dekrétum többek között így ír: *Ide tartoznak továbbá oly fölmentések, a melyek a legfölségesebb Oltáriszentség vételének, kiszolgáltatásának, őrizetének helyére, idejére és föllételeire vonatkoznak.* Így tehát pl. fölmentés az éhgyomorral való áldozás alól gyöngéledőknél szentségtartási jog valamely kastély kápolnájában s több ilyen ezen kongregációhoz tartozik. A szentmise és más szertartás fölött a Ritus congregatio, az Oltáriszentségre vonatkozó hitbeli kérdések fölött továbbra is a szent officium kongregációja örökös.

Egy pör az Oltáriszentség érdekében. X. Pius pápa korszakát az egyházi jogi élet fölvirágzása jellemzi. Most van folyamatban a kánonjog kodifikációja, e korba esik Gasparri kardinálisnak, a nagy jogtudósnak óriási munkássága, melynek egyik gyümölcse az Oltáriszentség jogi encyclopaediája, mely a hirneves kanonista tollából lexikon alakjában megjelent. Ezen munkásság hatalmasan előre vitte a templomok jogvédelmét is, melyet úgyszólván X. Piusnak az Oltáriszentség pápájának uralkodása óta szerveznek világszerte. Eklatáns példája ennek az a pör, a melyről az E. K. tesz említést. A Corriere della Sera igen érdekes hírről tudósít Rómából. Eszerint Rampolla biboros, ki tudvalevőleg Santa Cecilia di

Trastevere templom protektora — s hogy az nála nemcsak üres czim, bizonyítja az, hogy több százezer lira költséggel az egész templomot restauráltatta — a mult héten az olasz kincstár ellen pert indított a Róma meghódításakor a kincstár részére lefoglalt s a nevezett templomhoz tartozott földterületek és épületekért. A pör elébe, melynek alapja egészen jogos, a római körök kíváncsisággal néznek s ha megnyerte azt, kétségtelen, hogy számos más hasonló igényen alapuló pört von maga után.

Ez alkalomból a «Corriére» kiemeli azt, hogy a jelenlegi kuriális biborosok között Rampolla az egyetlen, ki nagy jövedelmét és vagyonát teljesen egyházi intézményekre költi. E. K.

VEGYESEK

Templombiztosítás III. Sándor pápa korában. Mult számunkban megírtuk, mint gondoskodik X. Pius pápa Olaszország templomairól. Az Assicurazioni Generali hivatalos lapja egy érdekes adatot jegyez föl III. Sándor pápáról, ki már mint Roland kardinális is oroszán bátorsággal védte meg a lombardiai templomok jogait. A nevezett lap júliusi számában így ír: «Annak, hogy a betörés és rablás elleni biztosítás nagy jelentőségét a legmagasabb helyeken is értékelték, érdekes példáját adja egy 1155-ből kelt pápai dekrétum. III. Sándor pápának ezen dekrétuma elrendelte, hogy Rhodéz-ben, Franciaországban biztosító egyesület alakuljon. A pápai rendelet belépésre kötelezte az összes ott székelő papságot a jobb módú nemességet és a polgárságot is.» Ezek után a cikk, melynek czime: A történelem tanít, alább ekkép folytatja: Ezerszer súlyosabb azok felelőssége, a kik nem a maguk magántulajdonát őrzik, hanem az emberiség javára — és Isten dicsőségére — szánt intézmények vagyonát. A kik századokon keresztül fölgyülemlett kincseket és műremekeket őriznek a kápolnáknak, templomoknak és székesegyházakban, gondoskodjanak a reájuk bizott szent javakról — nemes föladatot teljesítenek vele. — A biztosítás ügy mai fejlettsége mellett alkalmuk nyilik rá. A biztosító nagy részvény vállalatok rendelkezésére álló hatalmas tőkék minden biztosítékot megadnak. Nagy értékek forognak veszélyben, de fedezetet nyujthatnak a nagy biztosítók. A fenkölt lelkű III. Sándor pápa példája felénk világít és követésre vár.

Közgazdasági közlemények.

Róma harangjai. Alig van város a világon, melyben több templom lenne, mint Rómában. Van 420 temploma s mindegyiknek tornyában két, sőt 3—5 harang, vagyis az örök városban átlag 1260 harang van. A harangozás hajnalban kezdődik s egy órával napnyugta után végződik. Reggeli Ave Mária-kor a legnagyobb harangokkal megadják a rituális tizenhárom ütést ($13 \times 420 = 5460$), délbén és este ismétlik s napjában ezt négyszer számítva 21.840 harangütést kapunk. Ha ehhez hozzászámítjuk Róma összes toronyóráinak az óraütéseit, az előbbiekkal együtt naponta 57.000 ütést, vagyis évente 20,822.400-at kapunk. Azonkívül minden pénteken minden templom legnagyobb harangja tizenháromat üt Krisztus halálának órájában, a mi 283.920 ütést ad évenként. De ha ideszámítjuk azt, hogy

mennyit harangoznak misére, nagy ünnepélyek alkalmával s egyéb alkal-
makkor, még pedig elég hosszasan, akkor az évi kongások száma milliár-
dokra rúg. *V. E. M.*

A fekete kéz Lisszabonban. Az «Agence Central News» lisszaboni tudósítója szerint ott nagykiterjedésű összeesküvést fedeztek föl a királyi család ellen. A rendőrségnek bizonyítékai vannak arra nézve, hogy Manuel királyt, Amália királynét, továbbá Mária Pia anyakirálynét és Alfonzó herceget meg akarták gyilkolni. A merényletet Úrnapján akarták végrehajtani, a midőn az egész királyi család az Estrella-templomba megy istentiszteletre. Most értesülünk, hogy ezek az anarkisták összeköttetésben állottak Guar-nacciával, ki a denveri székesegyházban Heinrichs atyát főbelötte és az oltáriszentséget meggyalázta.

Az Oltáriszentség és a bécsi törvényszék. A bécsi Szent István-tem-
plomba virágvasárnapján délelőtt több becsipett fiatalember tért be, a kik
közül Deckert Dezső, a bécsi kereskedelmi iskola végzett növendéke az
egyik mellékoltárnál megáldozott és azután kiköpte a szentostyát. Az ügyész-
ség szentségtörés miatt vádat emelt Deckert ellen, a kinek ügyében a
bécsi törvényszék oly ítéletet hozott, a mely Deckertet bűnösnek mondotta
ki és 14 napi elzárásra ítélte.

Ez az ellenség! a modernizmus!! Ismeretes, hogy Csehországban is van
modernizmus és pedig, mint valamennyi szláv fajnak modernizmusa, anar-
kistajlegű, rohanás a nihilizmusba. A cseh tanároknak nem kellenek val-
lási gyakorlatok, nevezetesen szentmise és szentáldozás. O tempora, o
mores! Valamikor a csehek Husz János korában nem elégedtek meg a
szentostyával, még a szent kelyhet is akarták. Most már egyik sem kell
nekik.

Értesülésünk a következő: A cseh középiskolai tanárok egyesülete
a vallásoktatás ügyében ankétet rendezett. A haladó ujságok a következő
eredményről adnak számot. A kérdésre: kiküszöböltessék-e a katolikus
vallásoktatás a középiskolából? 811 tanár nem-mel, 385 igen-nel felelt,
tehát a tanároknak majdnem a fele a vallásoktatás ellen van. A kérdésre
«küszöböltessenek-e ki a katolikus vallásgyakorlatok: gyónás, exhortáció,
vasárnap szentmise?» a túlnyomó többség igennel felelt; a többi vagy
nem-mel felelt, vagy neutrális maradt.

Csehország hősei. «Fiatal hősök» címen közölte a katolikusellenes
Čas (Idő) a hirt, hogy a königgrätzi kereskedelmi iskola több 15 éves
tanulója kötelező gyónása alkalmával kijelentette gyóntatójának, hogy nem
hisz semmiféle katolikus dogmában. Minek következtében föloldozás
nélkül bocsáttattak el s a szent áldozáshoz nem járulhattak. A Čas az
összes tanulókat fölszólítja, hogy úgy tegyenek, mint ezek a tanulók, ezek
például szolgáljanak valamennyi tanulótársuknak, így legalább megszaba-
dulnak mindennemű terhes vallási gyakorlattól; mert ha azt mondják,
«én nem hiszek semmiben», senki sem kényszerítheti őket sem a tem-
plomba, se más vallásgyakorlatra. Igazán szomorú következményei a vallás
lélekziláltságának.

Tűz a mise közben. Berlinből jelentik: Moabit városnegyed Szent-
Pál-székesegyházában mise közben tűz támadt. A templom zsufolva
volt ájtatoskodókkal, a mikor az utcán járó-kelek észrevették, hogy
a fedélzetről füst gomolyog ki. Egy ember bement a sekrestyébe

és figyelmeztette a veszedelemre a szolgát, a ki aztán értesítette az épen miséző plébánost. Szerencsére a plébános nem vesztette el lélekjelenlétét. A hívekhez fordult s kijelentvén, hogy a misét nem folytathatja, arra kérte őket, hagyják el nyugodtan az Isten házát. A templom hamarosan kiürült s közben megérkezett a tűzoltóság. Sikerült a tüzet gyorsan eloltani és arra a fölfedezésre jutottak a tűzoltók, hogy a templom fedelét föl akarták gyújtani. A tető alatt tíz stearingyertya égett és azokra a helyekre petroleumot locsolt a gyujtogató.

Jézus Krisztus papjai Francziországban. A francia kultúrharcz bár csendesen, de egyre dühöng. A kormány lefoglalta a misealapítványokat is.

A francia főpapság és papok most majd szabad segélyegyleteket alapítanak az egyes egyházmegyék különös helyzete és a szükség szerint, a mire nézve a pápa szabad kezet engedett a püspököknek. Ezek létesítéséhez nem szükséges a kormány jóváhagyása, mivel az 1898-iki törvény szerint létesíthetők, a hol a püspökök jónak látják s ezeket nagyobb kár sem érheti még, akkor sem, ha a kormány rossz szemmel nézne azokra; ez esetre azonban még nem történt semmi intézkedés. A beteg papokon ily módon segítve lenne. Nehezebb megoldású az aggpapok segélyezési ügye. Ezen azonban a nemzeti nyugdíjpénztár segíthet, melynek minden francia polgár tagja lehet. A francia püspökök levélileg jelentették ki teljes csatlakozásukat mindahhoz, a mi a pápai levélben foglaltatik. A katolikus lapok is hódolattal és csodálattal fogadták s az ellenséges lapok sem czáfolták a levélben fölhozott érveket, hanem nevetséges inszinuációkhoz folyamodtak.

A nyugdíjas papok ezután is élvezhetik nyugdíjukat. Az alapítványi szent misék végzésére is történt intézkedés. X. Pius pápa havonként fog misézni e célra és 2000 szent misére alapítványt is tett s másokat is föl-kért, hogy e célra szent misét végezzenek. Az irgalmas nőverek a kultuszfillérek gyűjtése körül is sohasem hallott tevékenységet fejtenek ki. Páris templomainak bejáratánál egy-egy apáca térdel és perselyt tartva kezeiben gyűjti a hívők adományait.

Az Örökimádás-templom szentelése. Lapzártakor értesülünk az Örökimádás-templom szentelésének programjáról. Vezércikkünkben már jeleztük, hogy a szentelés napja szeptember 8-án, Kisasszony napján lesz. A szentelés szertartásait Ő eminenciája a hercegprimás képviselőjében Dr. Kohl Medárd püspök fogja végezni. Ezzel együtt egy háromnapis szentségi ájtatosság veszi kezdetét, melyet mindennap más-más püspök fog tartani.

Szeptember 10-én boldogult Erzsébet királyné emlékére ünnepélyes gyászistentisztelet fog tartatni, a melyen Ő felsége a király és az egész királyi udvartartás részt fog venni. Az ünnepségekre a biboros hercegprimás megjelenését is várják.